Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
Т. ĆАРЕТА
представено на 21 март 2024 година [1]

Дело C-494/22 P

Европейска комисия
срещу

Чешка република

„Обжалване — Собствени ресурси на Европейския съюз — Мита — Задължения на държавите членки — Плащане в полза на Европейската комисия на суми за несъбрани собствени ресурси — Разследване на заобикалянето на антидъмпингови мита върху джобни запалки от Лаос — Доклад от мисия на Европейската служба за борба с измамите (OLAF) — Иск за неоснователно обогатяване — Членове 268 и 340 ДФЕС“

I. Въведение

1. Поверието гласи, че третият път е на късмет.

2. Настоящото дело представлява третият опит на Чешката република да повдигне пред съдилищата на Съюза спор с Европейската комисия относно задължението да кредитира собствени ресурси на Съюза. Предхождат го, първо, подаването на жалба за отмяна по член 263 ДФЕС (за оспорване на писмо на Комисията с искане за плащане) [2] и второ, предявяването на иск за установяване на неправомерно бездействие по член 265 ДФЕС (основан на бездействието на Комисията да предяви иск за установяване на неизпълнение на задължения срещу нея) [3].

3. В ключовото си решение по дело Чешка република/Комисия [4] Съдът всъщност приема, че когато държава членка не е съгласна с Комисията относно задълженията си за собствени ресурси, не е възможна нито жалба за отмяна, нито пък Комисията е длъжна да предяви иск за установяване на неизпълнение на задължения. Държавата членка обаче може да поиска обезщетение за неоснователно обогатяване на Съюза и за целта трябва да предяви иск пред Общия съд.

[1] Език на оригиналния текст: английски.

[2] Вж. определение от 28 юни 2018 г., Чешка република/Комисия (T-147/15, непубликувано, EU:T:2018:395), с което Общият съд обявява жалбата за недопустима; след обжалване пред Съда същото е потвърдено с решение от 9 юли 2020 г., Чешка република/Комисия (C-575/18 P, EU:C:2020:530).

[3] Вж. определение от 30 септември 2020 г., Чешка република/Комисия (T-13/19, непубликувано, EU:T:2020:455), по което дело Чешката република оттегля иска си.

[4] Вж. решение от 9 юли 2020 г. (C-575/18 P, EU:C:2020:530, т. 52—84).

4. От това на практика следва, че държавата членка трябва да кредитира оспорваните собствени ресурси на Съюза по сметката на Комисията, за да избегне плащането на лихви за забава, в случай че изгуби спора. След това, когато поиска възстановяване на тази сума чрез иск за неоснователно обогатяване на Съюза, държавата членка може да докаже, че Комисията е сгрешила.

5. Именно така постъпва Чешката република. След като процедурната пречка вече е преодоляна, въпросът по същество в производството по обжалване пред Съда е кой тълкува правилно бюджетните правила на Съюза — държавата членка или Комисията.

6. В решението си от 11 май 2022 г., Чешка република/Комисия (T-151/20, EU:T:2022:281) (наричано по-нататък „обжалваното съдебно решение“), Общият съд частично уважава иска на Чешката република за неоснователно обогатяване. По същество Общият съд приема, че Чешката република може да бъде освободена от задължението си да плати определени суми от собствени ресурси, оказали се несъбираеми, и че е имала право да изчака доклада от мисията, изпратен от Европейската служба за борба с измамите (OLAF)[5], преди да вземе необходимите мерки за вписване на тези суми в съответните сметки.

7. С жалбата си Комисията твърди, че съгласно правото на Съюза Чешката република е била длъжна да плати всички оспорвани суми и че Съюзът не се е обогатил неоснователно.

8. Поради тази причина делото повдига важни принципни и практически въпроси относно задълженията на държавите членки, произтичащи от правото на Съюза в областта на собствените ресурси. По същество главните спорни въпроси са два. Първият изисква чрез тълкуване на релевантното право на Съюза да се определи дали закъснението на държавата членка при вписването в сметките изключва възможността тя да бъде освободена от задължението си да предостави на разположение собствени ресурси. Вторият е дали Чешката република е закъсняла при констатацията и вписването на правата на Съюза при конкретните обстоятелства по случая, тъй като е изчаквала доклада от мисията на OLAF.

II. Обстоятелствата по спора

A. Системата на собствените ресурси на Съюза и релевантното право на Съюза

9. Европейският съюз разчита на балансиран бюджет, финансиран основно от собствени ресурси. Собствените ресурси на Съюза са главно приходи, които се натрупват в бюджета на Съюза автоматично, без необходимост от каквото и да било последващо решение на властите на държавите членки[6].

[5] OLAF е служба или ведомство на Комисията. Създадена е през 1999 г. като средство за подсилване на борбата срещу измамите и други незаконни действия, вредни за финансовите интереси на Съюза. Вж. по-специално членове 1 и 2 и съображения 1—4 от Решение 1999/352/ЕО, ЕОВС, Евратом на Комисията от 28 април 1999 година за създаване на Европейска служба за борба с измамите (OLAF) (ОВ L 136, 1999 г., стр. 20; Специално издание на български език, 2007 г., глава 1, том 2, стр. 148).

[6] *European Commission*. European Union Public Finance. 4. изд.. Люксембург: Служба за официални публикации на Европейските общности, 2008, стр. 135.

10. Има няколко категории собствени ресурси на Съюза, включително традиционните собствени ресурси (ТСР), които са основно мита върху стоки, внесени от трети страни[7]. ТСР представляват директен източник на приходи за Съюза, независещ от вноските на държавите членки[8]. Те са изцяло определени от законодателя на Съюза[9] и ролята на държавите членки в тяхното събиране и изплащане е само спомагателна[10].

11. Тъй като обаче Съюзът не разполага със собствени органи за събиране на приходи, държавите членки трябва да събират митата и да ги внасят („да ги предоставят на разположение“ съгласно терминологията в законодателството на Съюза) в бюджета на Съюза, като ги депозират по сметка на името на Комисията (с правото да задържат определен процент за разходи по събирането).

12. Накратко, ТСР са парични средства на Съюза, но той разчита на държавите членки, за да ги получи.

13. По тази причина системата на собствените ресурси се урежда от специална законодателна рамка на Съюза[11], която е в сърцевината на настоящото дело. В нея държавите членки нямат право на самостоятелна преценка и трябва да предоставят на разположение собствените ресурси съгласно правилата (включително и в сроковете), определени в законодателството на Съюза относно собствените ресурси[12].

[7] В основата на другите категории собствени ресурси на Съюза са данъкът върху добавената стойност (ДДС), брутният национален доход (БНД) и нерециклираните отпадъци от опаковки от пластмаса (въведен през 2021 г.).

[8] ТСР съставляват около 16 % от приходите от собствени ресурси през 2022 г., на стойност около 23,5 милиарда евро. Вж. Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета и Сметната палата от 28 юни 2023 г., озаглавено „Консолидирани годишни отчети на Европейския съюз за 2022 финансова година“ (COM(2023) 391 final, т. 5.1, стр. 26 и т. 3.6.1, стр. 165.

[9] След приемането на Решение на Съвета от 21 април 1970 година за замяна на финансовите вноски от държавите членки със собствените ресурси на Общностите (70/243/ЕОВС, ЕИО, Евратом) (ОВ L 94, 1970 г., стр. 19).

[10] Вж. заключение на генерален адвокат Geelhoed по дело Комисия/Дания (C-392/02, EU:C:2005:142, т. 11). Вж. също заключение на генерален адвокат Ruiz-Jarabo Colomer по дело Комисия/Финландия (C-284/05, C-294/05, C-372/05, C-387/05, C-409/05, C-461/05 и C-239/06, EU:C:2009:67, т. 72 и бележка под линия 39), в което е отбелязано, че митата „са обединени под описателното наименование „традиционни“ или „естествени“ собствени ресурси, тъй като тяхното плащане зависи изцяло от политиката на [Съюза], а не от волята на държавите членки“.

[11] За установяване на системата на собствените ресурси през годините Съветът е приемал решения, които съгласно разпоредбите на настоящия член 311, трета алинея ДФЕС, следва да бъдат одобрени от държавите членки в съответствие с конституционните им изисквания. Решенията се прилагат чрез регламенти, приемани от Съвета след одобрение от Европейския парламент съобразно член 311, четвърта алинея ДФЕС или след консултиране с Парламента и Европейската сметна палата съобразно член 322, параграф 2 ДФЕС.

[12] В решения от 9 юли 2020 г., Чешка република/Комисия (C-575/18 P, EU:C:2020:530, т. 62), и от 8 март 2022 г., Комисия/Обединено кралство (Борба с измамата със занижени цени) (C-213/19, EU:C:2022:167, т. 345), Съдът подчертава, че управлението на системата на собствените ресурси на Съюза е поверено на държавите членки и че съгласно законодателството на Съюза в областта на собствените ресурси те са пряко задължени за събирането, констатирането и предоставянето на собствените ресурси.

14. Относими по делото са Решения 2000/597[13] и 2007/436[14], както и Регламент № 1150/2000[15].

15. Регламент № 1150/2000 съдържа разпоредби за предоставянето на собствени ресурси на разположение на Комисията. Това става в три стъпки. Първо, по реда на член 2 държавата членка трябва да *констатира правата на Съюза*. Второ, по реда на член 6 държавата членка трябва да *впише констатираните права* по съответните сметки. Трето, по реда на членове 9 и 10 държавата членка трябва да *предостави констатираните суми на разположение на Комисията*, като кредитира сметката на Комисията със сума, съответстваща на констатираните права.

16. По отношение на констатирането на правата член 2, параграф 1 от Регламент № 1150/2000 прави препратка към митническото законодателство на Съюза, като посочва, че правото на Съюза върху ТСР трябва да се констатира „веднага след като са изпълнени условията, предвидени в митническите регламенти за вписване на правото по сметките и след уведомяване на длъжника“[16]. Съгласно член 2, параграф 2 от същия регламент датата на констатацията е „датата на вписване в счетоводните книги, предвидено в митническите регламенти“.

17. Що се отнася до вписването на правата в съответните сметки, член 6, параграф 1 от Регламент № 1150/2000 задължава държавите членки да водят специални сметки за собствени ресурси[17]. Съгласно член 6, параграф 3 от същия регламент в определен срок[18] държавите членки трябва да впишат ТСР в една от две сметки. При нормални обстоятелства, тоест когато дължимите суми са събрани или за тях е дадено обезпечение от длъжника, държавите членки вписват правото в обичайната сметка, наричана „сметка „А“.

[13] Решение 2000/597/ЕО, Евратом на Съвета от 29 септември 2000 година относно системата на собствените ресурси на Европейските общности (ОВ L 253, 2000 г., стр. 42; Специално издание на български език, 2007 г., глава 1, том 2, стр. 206).

[14] Решение 2007/436/ЕО, Евратом на Съвета от 7 юни 2007 година относно системата на собствените ресурси на Европейските общности (ОВ L 163, 2007 г., стр. 17).

[15] Регламент (ЕО, Евратом) № 1150/2000 на Съвета от 22 май 2000 година за прилагане на [Решение 2007/436] относно системата за собствени ресурси на Европейските общности (ОВ L 130, 2000 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 1, том 2, стр. 184), изменен към релевантния момент с Регламент (ЕО, Евратом) № 2028/2004 на Съвета от 16 ноември 2004 г. (ОВ L 352, 2004 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 1, том 5, стр. 147) и Регламент (ЕО, Евратом) № 105/2009 на Съвета от 26 януари 2009 г. (ОВ L 36, 2009 г., стр. 1). Впоследствие Регламент № 1150/2000 е отменен с Регламент (ЕС, Евратом) № 609/2014 на Съвета от 26 май 2014 година относно методите и процедурата за предоставяне на традиционните собствени ресурси, собствените ресурси на база ДДС и на база БНД и относно мерките за удовлетворяване на потребностите от парични средства (ОВ L 168, 2014 г., стр. 39), последно изменен с Регламент (ЕС, Евратом) 2022/615 на Съвета от 5 април 2022 година за изменение на Регламент (ЕС, Евратом) № 609/2014 с цел подобряване на предвидимостта за държавите членки и изясняване на процедурите за уреждане на спорове при предоставяне на традиционните собствени ресурси и собствените ресурси на база ДДС и на база БНД (ОВ L 115, 2022 г., стр. 51).

[16] Вж. член 217, параграф 1 от Регламент (ЕИО) № 2913/92 на Съвета от 12 октомври 1992 година относно създаване на Митнически кодекс на Общността (ОВ L 302, 1992 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 2, том 5, стр. 58) (наричан по-нататък „Митническият кодекс“), който в редакцията си към разглеждания период гласи: „Размерът на вносните или износните сборове, който произтича от даденото митническо задължение, наричан по-долу „размер на сборовете“, трябва да бъде изчислен от митническите органи незабавно в момента, в който те разполагат с необходимите данни и да бъде вписан в счетоводните документи или на друг носител на счетоводна информация, което е вземане под отчет“. Този регламент впоследствие е отменен с Регламент (ЕС) № 952/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 9 октомври 2013 година за създаване на Митнически кодекс на Съюза (ОВ L 269, 2013 г., стр. 1), който съдържа сходни разпоредби (вж. член 101, параграф 1 и член 104, параграф 1 от него).

[17] Съображение 11 от Регламент № 1150/2000 гласи: „Следва да се водят отделни сметки за вземанията, които не са събрани. Тези сметки, както и представянето на тримесечен отчет за тях, трябва да позволяват на Комисията по-отблизо да наблюдава и контролира действията, предприети от държавите членки за събиране на собствените ресурси и в частност на тези, които са застрашени от измами или нередности“.

[18] „[Н]ай-късно на първия работен ден след 19-о число на втория месец, следващ месеца, през който е било констатирано правото“.

Когато обаче сумите не са възстановени от длъжника и са необезпечени или пък са обезпечени, но оспорени и могат да претърпят изменения, държавите членки вписват правата на Съюза в отделна сметка, наричана „сметка „Б“.

18. Що се отнася до предоставянето на собствените ресурси на разположение на Комисията, член 9, параграф 1 от Регламент № 1150/2000 задължава държавите членки да кредитират собствените ресурси по сметка, открита на името на Комисията, по определената в член 10 процедура. Съгласно член 10, параграф 1 от същия регламент, след приспадане на разходите по събирането, вписването на собствени ресурси от сметка „А“ по сметка на Комисията трябва да бъде извършено в определен срок в зависимост от датата на констатация на правата, докато вписването на собствени ресурси от сметка „Б“ трябва да се извърши в определен срок в зависимост от датата на възстановяване на тези права. Всяко забавяне при предоставянето на собствените ресурси на разположение на Комисията води до заплащане на лихви, както е посочено в член 11 от Регламент № 1150/2000.

19. Член 17, параграф 1 от Регламент № 1150/2000 изисква от държавите членки да „предприемат всички необходими мерки, за да гарантират, че сумата, която съответства на правата, констатирани съгласно член 2, се предоставя на Комисията при условията, предвидени в настоящия регламент“.

20. За правата, вписани в сметка „Б“, член 17, параграф 2 от Регламент № 1150/2000, в приложимата към съответния момент редакция, обаче предвижда, че държавите членки се „освобождават от задължението да предоставят на разположение на Комисията сумите, които съответстват на [констатираните права], които се оказват несъбираеми: а) поради непредвидени обстоятелства; или б) по други причини извън техния контрол“.

21. Съгласно член 17, параграф 2 от Регламент № 1150/2000, сумите по констатирани права се считат за несъбираеми „не по-късно след изтичането на петгодишен срок от датата, на която сумата е установена съгласно член 2“ или на която е произнесено, съобщено или публикувано окончателно решение в случай на обжалване. Тези несъбираеми суми окончателно се отстраняват от сметка „Б“ [19].

22. При спазване на процедурата, установена в член 17, параграфи 3 и 4 от Регламент № 1150/2000, държавите членки са задължени да докладват на Комисията случаите на несъбираеми суми, надхвърлящи 50 000 евро (често наричани доклади за отписани суми). Комисията следва да представи своите бележки, както е станало и в настоящия случай, с оценка дали държавата членка основателно се освобождава от отговорност по член 17, параграф 2 от Регламент № 1150/2000.

Б. Събитията, довели до производството пред Общия съд

23. Това дело произтича от спор между Чешката република и Комисията дали тази държава членка със закъснение е констатирала определени суми, съответстващи на собствени ресурси на Съюза, тъй като е изчаквала информация от OLAF. Следва поредицата от събития, довели до настоящото дело.

[19] Вж. член 17, параграф 2, пета алинея от Регламент № 1150/2000.

24. През 2001 г. Европейският съюз налага антидъмпингови мита върху джобни запалки от Китай [20]. Следват опити за заобикаляне на тези мита и за внос на запалки на територията на Съюза с невярно деклариран произход от няколко държави от Югоизточна Азия, включително Лаос, в нарушение на правото на Съюза.

25. Baide Lighter Industry (LAO) Co., Ltd. е дружество в Лаос, внасящо джобни запалки в Европейския съюз чрез европейското си дружество Baide International (Europe) s.r.o. в Прага (Чехия). Общо ще наричам тези дружества „Baide“.

26. На 22 март 2006 г. чешките органи изготвят рисков профил (наричан по-нататък „рисковият профил“), според който е налице обосновано подозрение за заобикаляне на митническото законодателство при вноса на запалки, и въвеждат вътрешни контроли.

27. На 13 април 2006 г. чешките органи изпращат писмо до OLAF, с което се предоставя информация за случаи на внос на запалки и в което се излагат подозрения за измами, извършвани от различни дружества, включително Baide.

28. На 28 август 2006 г. чешките органи започват разследване на Baide.

29. На 2 ноември 2006 г. чешките органи актуализират рисковия профил.

30. На 20 декември 2006 г. OLAF започва разследване на вноса на запалки от Лаос в периода 2004—2006 г.

31. На 30 април 2007 г. OLAF приема известие за взаимно сътрудничество, изпратено до държавите членки, за да бъдат предупредени за подозираната измама и да им се поиска допълнителна информация.

32. От 2 до 26 ноември 2007 г. мисия на Съюза посещава Лаос и Тайланд за да разследва твърдяното заобикаляне на антидъмпинговите мита върху запалките, внесени в Европейския съюз в периода 2004—2007 г. (наричана по-нататък „мисията“). Екипът на мисията от Съюза включва длъжностни лица от OLAF и митническите органи на трите държави членки, считани за най-засегнати от този трафик: Чехия, Германия и Обединеното кралство.

33. На 15 ноември 2007 г., по време на мисията, членовете на екипа на мисията на Съюза и лаоските органи изготвят и подписват съвместен протокол, озаглавен „Agreed Joint Minutes“ (наричан по-нататък „съвместният протокол“) [21]. Този протокол описва обстоятелствата и разкритията на мисията и съдържа набор от приложени документи.

34. По-конкретно, съвместният протокол препраща към първоначалното разследване, извършено от лаоските органи преди мисията, което заключва, че 96 от 110 товара, включени в списък с внос в Съюза, съставляват реекспорт на внесени китайски запалки, а останалите 14 товара са запалки с произход от Лаос. Този протокол съдържа допълнителна информация и документация, придобита от лаоските органи и от

[20] Това са газови джобни механични запалки за еднократна и многократна употреба. Вж. Регламент (ЕО) № 1824/2001 на Съвета от 12 септември 2001 година за налагане на окончателно антидъмпингово мито върху вноса на газови джобни механични запалки за еднократна употреба с произход от Китайската народна република и доставяни от или с произход от Тайван […] (ОВ L 248, 2001 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 11, том 24, стр. 160).

[21] Agreed Joint Minutes, Vientiane, 15 November 2007. Community Mission of administrative co-operation for the Verification of origin of flint operated lighters exported from Lao P.D.R. to the European Community. Lao P.D.R., 6 to 16 November 2007.

посещението в помещенията на Baide в Лаос. В него се посочва още, че е договорено лаоските органи да извършат последващо разследване на някои допълнителни товари, идентифицирани по време на мисията, и че екипът на мисията от Съюза ще подаде ново искане до някои органи в Лаос за издирване на митнически декларации, отнасящи се до всички споменати товари.

35. След завръщането на мисията OLAF се съгласява да предостави доказателствата, събрани по време на мисията, на Чешката република в началото на 2008 г. OLAF обаче се забавя при предоставянето на доклада си с приложените доказателства.

36. На 6 май 2008 г. Baide преустановява дейността си в Чехия.

37. На 30 май 2008 г. OLAF приема доклад от мисията (наричан по-нататък „докладът от мисията на OLAF“). Докладът съдържа обобщение на мисията, резултатите и препоръките на OLAF, придружени със събрани по време на мисията доказателства.

38. Докладът от мисията на OLAF по-конкретно обобщава данните, получени по време на мисията, и сочи, че информацията, налична в Лаос, заедно с предоставената от държавите членки позволява на OLAF да изготви пълна одитна следа за 67 товара, внесени в Европейския съюз. Докладът заключва, че Baide е внасяло запалки от Китай в Лаос и ги е реекспортирало през Тайланд за Европейския съюз и така е избягвало антидъмпинговите мита.

39. Релевантната част от препоръките в доклада от мисията на OLAF гласи: „Следва да се счита, че събраните в хода на мисията доказателства за китайския произход са достатъчни, за да могат държавите членки да образуват административно производство за установяване на митнически задължения“.

40. На 9 юли 2008 г. Чешката република е уведомена за доклада от мисията на OLAF.

41. На 4 август 2008 г., в отговор на свое искане, Чешката република получава доклада от мисията на OLAF на чешки език.

42. На 11 август 2008 г. чешките органи провеждат среща относно необходимите последващи действия. Същия ден те извършват проверка в помещенията на Baide в Прага и установяват, че към 6 май 2008 г. регистрацията на дружеството е била заличена, а помещенията — освободени.

43. От септември 2008 г. нататък чешките органи вземат мерки с малък успех, за да установят и възстановят митата за 28 случая на запалки, внесени в Чехия от Baide и пуснати в свободно обращение между 26 септември 2005 г. и 1 март 2007 г.

44. Между 22 септември 2008 г. и 18 февруари 2009 г. Чешката република установява дължимите от Baide мита и вписва невъзстановените суми на констатираните права за тези случаи на внос в сметка „Б“ на основание член 6, параграф 3, буква б) от Регламент № 1150/2000.

45. На 10 декември 2008 г. OLAF приема окончателен доклад по разследването на вноса на запалки от Лаос в периода 2004—2006 г. (наричан по-нататък „окончателният доклад на OLAF“). В него са обобщени обстоятелствата и резултатите от мисията и са изложени правната оценка и заключенията на OLAF.

46. Между ноември 2013 г. и ноември 2014 г. Чешката република подава доклади до Комисията относно 28-те случая, в които държавата членка смята, че следва да бъде освободена от задължението си да предостави сумите на разположение на Комисията на основание член 17, параграф 2 от Регламент № 1150/2000, защото възстановяването им е невъзможно.

47. След известна размяна на информация, на 20 януари 2015 г. Комисията изпраща писмо до Чешката република със становище, че изискванията, установени в член 17, параграф 2 от Регламент № 1150/2000, не са изпълнени във въпросните 28 случая. Комисията изисква от държавата членка да кредитира сметката ѝ с 53 976 340 чешки крони (CZK) (около 2 112 708 евро).

48. След като излага възражения, на 17 март 2015 г. Чешката република плаща 75 % от тази сума (40 482 255 CZK, или около 1 584 531 евро) по сметката на Комисията, като приспада останалите 25 % за разходи по събирането [22].

B. Производството пред Общия съд и обжалваното съдебно решение

49. На 16 март 2020 г. Чешката република предявява иск за неоснователно обогатяване на Съюза пред Общия съд с искане за възстановяване на така платената сума.

50. Кралство Белгия и Република Полша встъпват в производството в подкрепа на исканията на Чешката република.

51. В обжалваното съдебно решение Общият съд уважава иска на Чешката република за част от сумата.

52. Първо, според Общия съд Чешката република може да се позове на член 17, параграф 2 от Регламент № 1150/2000, за да се освободи от задължението си да предостави на разположение на Комисията въпросните суми, независимо дали тази държава членка е направила вписване в сметка „Б“ в сроковете, установени в член 6, параграф 3, буква б) от същия регламент. Общият съд счита също, че Чешката република е направила вписването в срок, тъй като той следва да се изчислява от датата, на която съответните права действително са констатирани, а не от датата, на която е трябвало да бъдат констатирани (т. 85—93 от обжалваното съдебно решение).

53. Второ, Общият съд приема, че Чешката република е могла да установи дължимите от Baide мита едва след получаването на доклада от мисията на OLAF и че не е била длъжна да го стори при завръщането на мисията. Общият съд посочва, че Чешката република е имала право да изчака този доклад и да не изисква предварително доказателствата,

[22] След това, на 22 декември 2016 г., Чешката република плаща допълнителни 5 % от тази сума, защото с промяна с обратна сила в релевантното законодателство на Съюза делът на разходите за събиране е намален от 25 % на 20 %. Впоследствие Чешката република оттегля искането си за възстановяване на това допълнително плащане, поради което то не е предмет на настоящото производство. Вж. точки 15 и 19 от обжалваното съдебно решение.

събрани по време на мисията, тъй като е имало договорка OLAF да ги представи в началото на 2008 г., но се е забавила, а именно OLAF може най-добре да анализира и проверява такива доказателства (т. 94—126 от обжалваното съдебно решение).

54. Трето, Общият съд отсъжда, че преустановяването на дейността на Baide в Чешката република е обстоятелство извън контрола на тази държава членка по смисъла на член 17, параграф 2 от Регламент № 1150/2000, което я освобождава от задължението да предостави на разположение оспорваните суми, тъй като повече не е било възможно да запорира каквото и да било имущество на своя територия (т. 127—137 от обжалваното съдебно решение).

55. Четвърто, Общият съд обаче приема, че Чешката република е била длъжна съгласно правото на Съюза да учреди обезпечение за антидъмпинговите мита, дължими от Baide, след приемането на рисковия профил на 22 март 2006 г. Въз основа на това Общият съд заключва, че при 28-те случая на внос, неоснователно обогатяване на Съюза има при 12-те от тях, извършени преди тази дата, но не и при останалите 16, извършени след нея (т. 145—196 от обжалваното съдебно решение).

Г. Производството пред Съда

56. В жалбата си, подадена на 22 юли 2022 г., Комисията иска от Съда да отмени точка 1 от диспозитива на обжалваното съдебно решение, да отхвърли иска по делото и да осъди Чешката република да заплати съдебните разноски, а при условията на евентуалност, да върне делото на Общия съд за произнасяне по неразгледаните основания, без да се произнася по съдебните разноски.

57. В писмен отговор, подаден на 8 ноември 2022 г., Чешката република иска от Съда да отхвърли жалбата като недопустима, а при условията на евентуалност, като неоснователна и да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.

58. Писмена реплика и писмена дуплика са подадени от Комисията и Чешката република, съответно на 13 март 2023 г. и 21 април 2023 г.

59. Кралство Белгия и Република Полша искат от Съда да отхвърли жалбата и да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.

60. С решение от 13 февруари 2023 г. председателят на Съда уважава искане на Кралство Нидерландия да встъпи в подкрепа на Чешката република.

61. В заседание на 10 януари 2024 г. са изслушани устните становища на Комисията, Чешката република и белгийското, нидерландското и полското правителство.

III. Анализ

62. Практиката относно иска за неоснователно обогатяване на Съюза е развита от Съда в контекста на извъндоговорната отговорност на Съюза [23].

63. За да бъде уважен такъв иск, Чешката република в качеството на ищец трябва да докаже обогатяване на Съюза, без валидно правно основание, и свързано с това обогатяване свое обедняване [24].

64. По делото няма спор, че плащайки оспорваните суми за собствени ресурси на Съюза, въпреки несъгласието си с Комисията, че ги дължи, Чешката република е претърпяла обедняване за сметка на обогатяването на Съюза. Същината на спора тук е дали има валидно правно основание за плащането.

65. Ако Чешката република правомерно се позовава на член 17, параграф 2 от Регламент № 1150/2000, то тогава плащането е извършено без валидно правно основание. Това би обосновало извод за неоснователно обогатяване на Съюза, който ще следва да възстанови така платената сума.

66. Общият съд постановява, че Чешката република може да се позове на член 17, параграф 2 от Регламент № 1150/2000, за да иска връщане на част от сумата, преведена към бюджета на Съюза.

67. В производството по обжалване Комисията твърди, че Чешката република е констатирала и вписала сумите със закъснение, поради което не може да се позове на член 17, параграф 2 от Регламент № 1150/2000. Ето защо тази държава членка не била освободена от задължението си изцяло да предостави оспорваните суми на разположение на Комисията и никаква част от тях не подлежала на връщане.

68. Комисията изтъква две основания в подкрепа на жалбата си. Съгласно първото Общият съд допуснал грешка в тълкуването на член 6, параграф 3 и член 17, параграф 2 от Регламент № 1150/2000. Съгласно второто Общият съд допуснал грешка в тълкуването на член 2, параграф 1 и член 17, параграф 1 от Регламент № 1150/2000, разглеждани във връзка с член 217, параграф 1 от Митническия кодекс и член 325 ДФЕС.

69. По същество, с първото основание се оспорва заключението на Общия съд, че държава членка може да се позове на член 17, параграф 2 от Регламент № 1150/2000 дори и да е закъсняла с вписването в сметка „Б“ по член 6, параграф 3, буква б) от същия регламент. С второто основание се оспорва заключението на Общия съд, че Чешката република е направила вписването в срок, тъй като правомерно изчаквала доклада от мисията на OLAF.

[23] За пръв път в решение от 16 декември 2008 г., Masdar (UK)/Комисия (C-47/07 P, EU:C:2008:726, т. 44—50), Съдът признава възможността за предявяване на иск за неоснователно обогатяване на Съюза, за да се осигури ефективна съдебна защита. В решение от 9 юли 2020 г., Чешка република/Комисия (C-575/18 P, EU:C:2020:530, по-конкретно т. 81—84), Съдът приема, че такъв иск е възможен в положение като това по настоящото дело. Вж. *Bačić Selanec*, N. A (more) complete system of remedies: Effective judicial protection of EU Member States in Czech Republic v. Commission. — Common Market Law Review, 2022, vol. 49, No. 1, p. 171. В по-общ смисъл вж. също *Nowak*, J. On the incompleteness of the system of remedies established by the EU Treaties and how to proceed. — EU Law Live Weekend Edition, No. 21, 2020 г.

[24] Решение от 9 юли 2020 г., Чешка република/Комисия (C-575/18 P, EU:C:2020:530, т. 82 и 83).

70. Чешката република, подкрепяна от белгийското, нидерландското и полското правителство, твърди, че жалбата на Комисията следва да бъде отхвърлена като недопустима и във всички случаи като неоснователна.

71. Първо ще обясня защо доводите на Чешката република по допустимостта на жалбата трябва да се отхвърлят (в раздел А). След това ще посоча защо считам, че както първото (в раздел Б), така и второто (в раздел В) основание за обжалване трябва да се уважат.

А. По допустимостта

72. Чешката република твърди, че двете основания за обжалване са недопустими, защото не са съобразени с процесуалните изисквания, както се тълкуват в съдебната практика на Съда, за яснота и прецизност на жалбата при посочване на точките от обжалваното съдебно решение, които се оспорват[25]. Държавата членка твърди още, че част от доводите на Комисията са нови и не са били предмет на обсъждане в производството пред Общия съд[26]. По-конкретно, както подчертава Чешката република по време на заседанието, Комисията променила позицията си и изтъкнала нови доводи, основани на съвместния протокол, които не били изтъквани пред Общия съд.

73. Според мен доводите на Чешката република следва да бъдат отхвърлени.

74. На първо място, противно на твърденията на тази държава членка, в двете основания за обжалване точно се посочват оспорените точки от обжалваното съдебно решение и се излагат причините, поради които според Комисията тези точки са опорочени от грешка при прилагане на правото, като на Съда се дава възможност да упражни контрол върху тяхната законосъобразност.

75. На второ място, противно на твърденията на Чешката република, Комисията не изтъква нови основания при обжалването. В това отношение, видно от точки 94, 95 и 104 от обжалваното съдебно решение, както и от писмените становища на Комисията и на Чешката република в производството пред Общия съд[27], Комисията се позовава на съвместния протокол, когато твърди пред Общия съд, че Чешката република е имала достатъчно информация да установи митническите задължения най-късно при завръщането от мисията. Доколкото с доводите си в производството по обжалване Комисията иска да докаже, че Общият съд е допуснал грешка, отсъждайки, че Чешката република е могла да изчака получаването на доклада от мисията на OLAF, за да констатира сумите, то тези доводи са само допълнение към основание, което страната е изтъкнала пред Общия съд, а не ново такова, изтъкнато за пръв път при обжалването.

76. Поради това считам жалбата за допустима.

[25] Вж. в това отношение например решения от 20 септември 2016 г., Ledra Advertising и др./Комисия и ЕЦБ (C-8/15 P—C-10/15 P, EU:C:2016:701, т. 35), и от 8 ноември 2022 г., Fiat Chrysler Finance Europe/Комисия (C-885/19 P и C-898/19 P, EU:C:2022:859, т. 52).

[26] За съдебна практика, потвърждаваща невъзможността Съдът да разглежда нови основания в производството по обжалване пред него, вж. например решения от 30 януари 2019 г., Белгия/Комисия (C-587/17 P, EU:C:2019:75, т. 39 и 40), и от 9 декември 2020 г., Groupe Canal +/Комисия (C-132/19 P, EU:C:2020:1007, т. 28).

[27] В това отношение се позовавам на писмената защита на Комисията (т. 70—72), писмената реплика на Чешката република (т. 50 и 52), писмената дуплика на Комисията (т. 36, 37, 40 и 44), становището на Комисията по писменото становище при встъпване на Белгия (т. 19), становището на Комисията по писменото становище при встъпване на Полша (т. 7, 10 и 16) и становището на Чешката република по писменото становище при встъпване на Белгия (т. 18).

Б. По първото основание

77. Чрез първото основание Комисията се оплаква, че в точки 85—93 от обжалваното съдебно решение Общият съд неправилно тълкува член 6, параграф 3 и член 17, параграф 2 от Регламент № 1150/2000.

78. Същината на твърдението на Комисията е, че Общият съд неправилно приема, че държава членка може да се позове на член 17, параграф 2 от Регламент № 1150/2000 дори и да е закъсняла с вписването на правата в сметка „Б“ по член 6, параграф 3 от същия регламент.

79. Чешката република, подкрепяна от белгийското, нидерландското и полското правителство, твърди, че тълкуването на връзката между член 6, параграф 3, буква б) и член 17, параграф 2 от Регламент № 1150/2000, което прави Комисията, не съответства на текста и целите на тези разпоредби. Според тези държави членки вписването със закъснение в сметка „Б“ не може автоматично да води до изключване на възможността държава членка да се позове на член 17, параграф 2 от Регламента. Такова разрешение щяло да бъде в противоречие с намерението на законодателя на Съюза, стоящо в основата на тази разпоредба.

80. Според мен тълкуването на връзката между член 6, параграф 3, буква б) и член 17, параграф 2 от Регламент № 1150/2000 се обуславя от това кога вписването на едно право се счита за закъсняло. Ако вписването е закъсняло, понеже държавата членка не го е извършила по-рано поради собствена грешка, няма причина да ѝ бъде разрешено да се позове на член 17, параграф 2 от Регламент № 1150/2000. Според тази разпоредба държава членка може да бъде освободена от задължението си да кредитира бюджета на Съюза само ако задължението се окаже несъбираемо по причини извън нейния контрол [28].

81. Първо ще анализирам въпроса кога следва да се счита, че държава членка вписва право със закъснение и съответно че нарушава член 6, параграф 3 от Регламент № 1150/2000. След това ще премина към връзката между член 6, параграф 3 и член 17, параграф 2 от същия регламент и ще изследвам дали закъснялото вписване изключва възможността за освобождаване на държавата членка от задълженията ѝ чрез позоваване на член 17, параграф 2.

1. Кога държава членка вписва права със закъснение?

82. Според Комисията вписването е закъсняло, ако е направено след крайния срок, изчисляван от момента, в който държавата членка *е трябвало да констатира* правото. Чешката република и встъпилите държави членки обаче считат, че срокът за вписване на правото започва да тече едва от момента, в който държавата членка *действително е констатирала* правото.

[28] Тази позиция намира опора в съдебната практика, според която държава членка, която не констатира правото на Съюза върху собствени ресурси и не предостави съответните суми на Комисията, без да е налице никое от условията по член 17, параграф 2 от Регламент № 1150/2000, не изпълнява задълженията си по правото на Съюза. Вж. например решения от 15 ноември 2005 г., Комисия/Дания (C-392/02, EU:C:2005:683, т. 68), и от 9 юли 2020 г., Чешка република/Комисия (C-575/18 P, EU:C:2020:530, т. 67).

83. В самото начало трябва да се отбележи, че видно от текста на Регламент № 1150/2000 и практиката на Съда, констатацията и вписването на права са в тясно свързани [29].

84. От текста на член 6, параграф 3, буква а) от Регламент № 1150/2000 следва, че правата се вписват по съответната сметка най-късно на първия работен ден след 19-о число на втория месец, следващ *месеца, през който е било констатирано правото*. Следователно срокът за вписване започва да тече от момента на констатацията на правото.

85. Ако в рамките на посочения срок държавата членка събере митата или получи обезпечение за тях, тези права се вписват в сметка „А“. Ако обаче държавата членка не успее да събере задължението или то бъде оспорено, такива права се вписват в сметка „Б“. От момента на вписване на правото в сметка „Б“ държавата членка е задължена на основание член 17, параграф 1 от Регламент № 1150/2000 да вземе всички необходими мерки, за да се опита да събере задължението и да предостави съответната сума на разположение на Комисията.

86. *Срокът за вписване* на правата както в сметка „А“, така и в сметка „Б“, е един и същ и започва да тече *от* месеца, *когато правото е констатирано*. Този срок съответно зависи от член 2 от Регламент № 1150/2000, в който се определя кога трябва да се констатират правата.

87. Следва да се припомни, че в член 2, параграф 1 от Регламент № 1150/2000 се предвижда, че правата върху собствените ресурси трябва да се констатират „веднага след като са изпълнени условията, предвидени в митническите регламенти за вписване на прав[ата] по сметките и след уведомяване на длъжника“. От своя страна, член 217, параграф 1 от Митническия кодекс гласи, в приложимата към релевантния момент редакция, че митата трябва да бъдат „изчислен[и] от митническите органи *незабавно в момента, в който те разполагат с необходимите данни*“ [30].

88. Според съдебната практика правото се счита за констатирано веднага щом митническите органи на държавата членка *са в състояние*, първо, *да изчислят размера* на вземанията, произтичащи от митническо задължение, и второ, *да определят длъжника* [31].

89. От гореизложеното следва, че държава членка извършва вписването в съответната сметка „А“ или „Б“ със закъснение, а оттам и нарушава член 6, параграф 3 от Регламент № 1150/2000, ако констатира правото със закъснение. Държавата членка пък констатира правото със закъснение, ако е имала достатъчно информация (да изчисли сумата и да определи длъжника), но не го е констатирала.

90. Следователно текстът и структурата на Регламент № 1150/2000 подсказват, че правилното тълкуване е предложеното от Комисията, а именно че държава членка вписва права със закъснение, ако пропусне срока за това, изчисляван от момента, в който трябва да ги констатира, а не от момента, в който действително ги констатира.

[29] Според съдебната практика има „неразривна връзка“ между задължението за констатиране на собствени ресурси на Съюза, задължението за кредитирането им в предвидените срокове по сметката на Комисията и задължението за плащане на лихви за забава. Вж. например решения от 21 септември 1989 г., Комисия/Гърция (68/88, EU:C:1989:339, т. 17), и от 8 март 2022 г., Комисия/Обединено кралство (Борба с измамата със занижени цени) (C-213/19, EU:C:2022:167, т. 399).

[30] Курсивът е мой. Вж. точка 16 от настоящото заключение и бележката под линия към нея.

[31] Вж. например решения от 15 ноември 2005 г., Комисия/Дания (C-392/02, EU:C:2005:683, т. 58—61 и 68), и от 1 юли 2010 г., Комисия/Германия (C-442/08, EU:C:2010:390, т. 76).

91. Полското правителство твърди, че такъв подход води до произволни решения. Според тази държава членка е невъзможно на практика да се установява хипотетична дата, на която националните органи е следвало да констатират задължението за мита.

92. Не съм съгласна с полското правителство, че решението кога държава членка е следвало да констатира правото е произволно. То се основава на доказване, че достатъчно информация (за размера и длъжника) е била на разположение на органите на държавата членка към момента, в който се твърди, че държавата членка е следвало да констатира правото. Ако държавата членка не е разполагала, нито пък е можела да разполага с достатъчно информация, то тогава тя няма задължение да констатира правото, тъй като задължението възниква едва когато държавата членка разполага с достатъчно информация.

93. Ако обаче може да се докаже, че държавата членка е разполагала или е можела да разполага, действайки проактивно, с цялата необходима информация, но не е предприела действия, то тогава е налице забавяне при констатирането, а оттам и при вписването на правото. Ако държавата членка не предприема действия за събиране на необходимата информация, тя не може да твърди, че не е могла да констатира правото по-рано.

94. Това тълкуване съответства на необходимостта от стриктно тълкуване на задълженията на държавите членки, свързани с констатирането и вписването на права на Съюза върху собствени ресурси, поради уязвимостта на системата на собствените ресурси на Съюза, зависеща изцяло от проактивното сътрудничество на държавите членки [32].

95. Тълкуване в смисъл, че срокът за вписване от държава членка на права върху собствени ресурси трябва да се изчислява от момента, в който правата трябва да бъдат констатирани, а не от момента, в който действително са констатирани, намира опора в съдебната практика от много време [33]. В това отношение Съдът вече се е произнасял, че дори длъжникът да не трябва да плаща определени мита поради грешка, допусната от митническите органи на държава членка, това не поставя под въпрос нейното задължение да плати сумите, които *е трябвало да бъдат констатирани* в рамките на предоставянето на разположение на собствени ресурси [34]. Също така наскоро Съдът постанови по дело Комисия/Обединено кралство [35], че Обединеното кралство не е взело под отчет всички дължими мита и в резултат на това нито е констатирало, нито е предоставило на разположение на Комисията всички собствени ресурси, свързани с посочените случаи на внос, тогава когато *е трябвало да бъдат констатирани* и предоставени на разположение [36].

[32] Вж. в това отношение заключение на генерален адвокат Geelhoed по дело Комисия/Дания (C-392/02, EU:C:2005:142, т. 58). Вж. също заключение на генерален адвокат Darmon по дело Комисия/Италия (54/87, непубликувано, EU:C:1988:537, т. 4) и заключение на генерален адвокат Ruiz-Jarabo Colomer по дело Комисия/Финландия (C-284/05, C-294/05, C-372/05, C-387/05, C-409/05, C-461/05 и C-239/06, EU:C:2009:67, т. 94).

[33] Вж. например решение от 10 януари 1980 г., Комисия/Италия (267/78, EU:C:1980:6, т. 15). За преглед на съдебната практика по този въпрос, вж. заключение на генерален адвокат Geelhoed по дело Комисия/Дания (C-392/02, EU:C:2005:142, по-конкретно т. 53—59).

[34] Вж. например решения от 15 ноември 2005 г., Комисия/Дания (C-392/02, EU:C:2005:683, т. 63), от 19 март 2009 г., Комисия/Италия (C-275/07, EU:C:2009:169, т. 100), от 17 март 2011 г., Комисия/Португалия (C-23/10, непубликувано, EU:C:2011:160, т. 60), и от 3 април 2014 г., Комисия/Обединено кралство (C-60/13, непубликувано, EU:C:2014:219, т. 45).

[35] Вж. решение от 8 март 2022 г., Комисия/Обединено кралство (Борба с измамата със занижени цени) (C-213/19, EU:C:2022:167, т. 347).

[36] Генерален адвокат Geelhoed също отбелязва в заключението си по дело Комисия/Дания (C-392/02, EU:C:2005:142, т. 56), че отчитането на датата, на която правата са били действително констатирани, вместо тази, на която е трябвало да бъдат констатирани, не би съответствало на системата на собствени ресурси на Съюза.

96. Поради това, по въпроса кога държава членка вписва права със закъснение, предлагам на Съда да приеме предложеното от Комисията тълкуване, че срокът за вписване на правото започва да тече от момента, в който държавата членка трябва да констатира правото, а не от момента, в който действително го констатира.

2. Може ли държава членка да се позове на член 17, параграф 2 от Регламент № 1150/2000, ако е вписала правото със закъснение?

97. Комисията се позовава на решение по дело Комисия/Италия[37] за да обоснове твърдението си, че държава членка не може да се позове на член 17, параграф 2 от Регламент № 1150/2000, ако е констатирала и вписала правото със закъснение. Според Комисията, от това съдебно решение следва, че член 17, параграф 2 е приложим само ако цялото митническо производство е протекло при спазване на правото на Съюза и съответно, ако крайните срокове за констатиране и вписване на митата в сметка „Б“ са спазени.

98. Чешката република, подкрепяна от белгийското, нидерландското и полското правителство, твърди, че решение Комисия/Италия не е приложимо в настоящия случай, тъй като е постановено при различна фактическа обстановка.

99. Склонна съм да се съглася с държавите членки, че заключението на Комисията не се извежда пряко от решение Комисия/Италия.

100. В така цитираното съдебно решение се разглежда случай, в който италианските митнически органи издават разрешения в нарушение на митническата правна уредба на Съюза, водещо до пропуснати собствени приходи в размер от над 22 милиона евро. Италианската република вписва тази сума в сметка „Б“ съгласно член 6, параграф 3, буква б) от Регламент № 1150/2000 и след това се позовава на член 17, параграф 2 от същия регламент, заявявайки, че нарушението е по причини извън нейния контрол[38].

101. Съдът постановява, че Италия не е изпълнила задълженията си, тъй като не е предоставила спорните суми на разположение на Комисията. По-конкретно в точка 65 от решение Комисия/Италия Съдът заявява, че за да може държава членка да се освободи от задължението си да предостави на разположение констатираните права, не само условията по член 17, параграф 2 от Регламент № 1150/2000 трябва да бъдат спазени, но и тези права следва да са записани правилно в сметка „Б“. В точка 68 от същото съдебно решение Съдът разяснява, че вписването в сметка „Б“ отразява извънредна ситуация. В резултат на това Съдът приема в точка 69 от съдебното решение, че „за да може да упражни свързаните с такава извънредна ситуация права, държавата членка трябва да е записала установените [права] в сметка „Б“ *при спазване на правото на Съюза*“[39].

102. Въз основа на това Съдът приема, че ако националните органи бяха действали при спазване на правото на Съюза, правата в случая са щели да бъдат констатирани и вписани в сметка „А“. Ето защо Италия не е можела да твърди, че условията за вписване в сметка „Б“ са изпълнени, защото, като не е констатирала правата, тя сама е станала причина да се окажат изпълнени условията за прилагане на член 6, параграф 3, буква б) от Регламент

[37] Решение от 8 юли 2010 г. (C-334/08, EU:C:2010:414) (наричано по-нататък „решение Комисия/Италия“).

[38] Вж. решение Комисия/Италия, точки 13—19.

[39] Курсивът е мой.

№ 1150/2000. Тъй като италианските органи записват неправомерно собствените ресурси в сметка „Б“, разпоредбата на член 17, параграф 2 от Регламент № 1150/2000 в случая не е била неприложима [40].

103. Ето защо според мен решение Комисия/Италия се отнася за случай, в който член 17, параграф 2 от Регламент № 1150/2000 е счетен за неприложим поради неправилното вписване на права в сметка „Б“ вместо в сметка „А“, а не защото правата са вписани със закъснение в сметка „Б“ [41].

104. В настоящото дело не е сигурно дали, ако Чешката република бе констатирала правата по-рано, щеше да може да ги впише в сметка „А“. Доста вероятно, така или иначе, би се стигнало до вписване на правата в сметка „Б“. Това, което прави вписването им в сметка „Б“ закъсняло, обаче е продължаващата пасивност на тази държава членка в момент, в който вече е могла да събере необходимата информация, за да констатира правата.

105. В решение Комисия/Италия, Съдът не дава изрично отговор дали изразът „при спазване на правото на Съюза“ от точка 69 от него обхваща ситуацията, при която правата са правилно вписани в сметка „Б“, но самото вписване е могло да се извърши по-рано. Поради това цитираното съдебно решение само по себе си не води до извода, че вписване със закъснение автоматично изключва възможността държава членка да се позове на член 17, параграф 2 от Регламент № 1150/2000.

106. Независимо от това, смисълът на решение Комисия/Италия сочи, че правилното тълкуване на връзката между член 6, параграф 3 и член 17, параграф 2 от Регламент № 1150/2000 е в смисъл, че държава членка не може да се позове на член 17, параграф 2, ако е констатирала и вписала правото със закъснение.

107. Чешката република твърди, че такова тълкуване на член 17, параграф 2 от Регламент № 1150/2000 е в противоречие с намерението на законодателя на Съюза да освободи от отговорност държавата членка, ако тя не е причина за невъзможността за събиране на митата и не може да я предотврати.

108. Според мен намерението, стоящо зад член 17, параграф 2 от Регламент № 1150/2000, изхожда от факта, че митата са директен източник на приходи за бюджета на Съюза, платими от вносителите, а не от държавите членки. Последните само опосредяват събирането им. Ето защо, ако отговорността за невъзможността да бъде събрано задължението се носи от вносителя, а не от държавата членка, където е направен вносът, бюджетът на Съюза ще трябва да приеме загубата.

109. В противния случай обаче член 17, параграф 2 от Регламент № 1150/2000 не може да се отнесе към хипотезата, в която отговорността за невъзможността да бъде събрано задължението *се носи* именно от държавата членка, включително заради липсата на проактивни действия за своевременно констатиране и събиране на задължението.

[40] Вж. решение Комисия/Италия, точки 70—73. Вж. също заключение на генерален адвокат Kokott по дело Комисия/Италия (C-334/08, EU:C:2010:187, т. 68—78, по-конкретно т. 76) („Не може да се обсъжда записване в сметка „Б“, когато самата държава членка е причина за изпълнението на условията за записване в сметка „Б“. Този извод съответства на правния принцип, че никой не може да черпи права от собственото си противоправно поведение“).

[41] Вж. във връзка с това и решение от 3 април 2014 г., Комисия/Обединено кралство (C-60/13, непубликувано, EU:C:2014:219, по-конкретно т. 51—54), в което Съдът се позовава на точки 61 и 65 от решение Комисия/Италия, за да приеме, че Обединеното кралство не може да се позове на изключението по член 17, параграф 2 от Регламент № 1150/2000, ако изобщо не е вписало правата в сметка „Б“.

110. Както вече разясних, отговорността за закъснението при констатирането и вписването в съответните сметки се носи от държавата членка. Закъснение при констатирането означава именно че държавата членка не е констатирала правото, дори и да е могла да го направи. Тя не може да твърди, че не е могла да констатира правото по-рано, ако е била пасивна при събирането на необходимата информация.

111. Ето защо тълкуване в смисъл, че държава членка не може да се позове на член 17, параграф 2 от Регламент № 1150/2000, ако констатира и впише правото със закъснение, не е в противоречие с намерението на законодателя на Съюза, както смята Чешката република.

112. Както е посочвал Съдът, освобождаването от задължения по реда на член 17, параграф 2 от Регламент № 1150/2000 е изключително по самото си естество и държава членка може да се позове на него, изтъквайки единствено причина извън нейния контрол [42]. Такова стриктно тълкуване на член 17, параграф 2 от Регламент № 1150/2000 е оправдано от необходимостта да се насърчат държавите членки към проактивно констатиране и събиране на собствените ресурси на Съюза, тъй като този приход изцяло зависи от сътрудничеството, което оказват (вж. още т. 94 от настоящото заключение).

113. Комисията освен това твърди, че ако държава членка може правомерно да се позове на член 17, параграф 2 от Регламент № 1150/2000, дори да е отговорна за неконстатирането на дадено право, това би имало вредни последици за финансовите интереси на Съюза.

114. Чешката република и встъпилите държави членки сочат, че няма да настъпят такива вредни последици; ако невъзможността за събиране на митническото задължение възниквала поради констатирането със закъснение на митата по вина на националните органи, то условията на член 17, параграф 2 от Регламент № 1150/2000 нямало да са изпълнени. Тогава и бюджетът на Съюза нямало да претърпи загуба.

115. Този довод на държавите членки води до заключението, че няма значение дали държава членка има право да се позове на член 17, параграф 2 от Регламент № 1150/2000, ако констатира и впише правата със закъснение, тъй като в такъв случай тя не може да бъде освободена от задължението си да предостави съответната сума на разположение на Комисията. Това от своя страна повдига въпроса защо изобщо би било позволено на държава членка, констатирала правото със закъснение, да се позовава на член 17, параграф 2, след като изначално се знае, че условията по тази разпоредба не са изпълнени.

116. Според мен възприемането на тълкуване в смисъл, че държава членка има право да се позове на член 17, параграф 2, дори ако е действала със закъснение, може да увреди ефикасността на системата на собствените ресурси на Съюза, защото позволява изключения от задължението на държавите членки да констатират и вписват правата в срок.

117. Като допълнителен довод срещу предлаганото от Комисията тълкуване белгийското и нидерландското правителство изтъкват, че последвалите изменения в законодателството на Съюза с член 13, параграф 2 от Регламент № 609/2014, който заменя член 17, параграф 2

[42] Вж. решение от 8 март 2022 г., Комисия/Обединено кралство (Борба с измамата със занижени цени) (C-213/19, EU:C:2022:167, т. 381).

от Регламент № 1150/2000[43], подкрепят разбирането, че вписването със закъснение не изключва автоматично възможността държавата членка да се позове на това освобождаване.

118. Не намирам и този довод за убедителен.

119. В член 13, параграф 2 от Регламент № 609/2014 има добавена хипотеза на възможно освобождаване на държава членка от задълженията ѝ относно собствените ресурси. Относимата част гласи:

„Държавите членки се освобождават също така от задължението да предоставят на разположение на Комисията сумите, съответстващи на *вземанията, констатирани съгласно член 2*, ако докажат, че грешка, допусната от държавата членка *след констатирането на тези вземания*, например грешка, довела до закъсняло вписване в отделните сметки, не е оказала влияние върху несъбираемостта на сумата, съответстваща на вземанията по член 2“[44].

120. Текстът на тази разпоредба очевидно говори за административни грешки, допуснати *след* правилното констатиране на права. Поради това посочената разпоредба, изглежда, урежда различна хипотеза от настоящата, в която е под въпрос своевременното констатиране на правата.

121. Следователно този довод не оборва заключението, че държава членка не може да се позове на член 17, параграф 2 от Регламент № 1150/2000, когато е констатирала и вписала права със закъснение.

122. Така въз основа на гореизложените съображения считам, че първото основание за обжалване трябва да се уважи.

B. По второто основание

123. Чрез второто основание Комисията се оплаква, че в точки 94—126 от обжалваното съдебно решение Общият съд е допуснал грешка в тълкуването на член 2, параграф 1 и член 17, параграф 1 от Регламент № 1150/2000, разглеждани във връзка с член 217, параграф 1 от Митническия кодекс и член 325 ДФЕС, тъй като е приел, че Чешката република е имала право да изчака доклада от мисията на OLAF, преди да предприеме действия за констатирането и вписването на въпросните права.

124. Според Комисията доказателствата, приложени към съвместния протокол, са били достатъчни, за да може Чешката република да установи митническото задължение най-късно при завръщането на мисията. Неизискването на доказателствата от OLAF при завръщането на мисията довело до закъсняло констатиране на митническото задължение и сумите, съответстващи на това задължение, били вписани в сметка „Б“ със закъснение.

125. Чешката република, подкрепяна от белгийското, нидерландското и полското правителство, твърди, че правомерно е могла да очаква OLAF да изпълни ангажиментите си в съответствие с принципа на лоялно сътрудничество, прогласен в член 4, параграф 3

[43] Вж. бележка под линия 15 от настоящото заключение.

[44] Курсивът е мой.

ДЕС, и не следва да понася отговорност за забавянето на OLAF. Според тази държава членка OLAF е била наясно, че Чешката република изчаква оценката на OLAF и представянето на доказателствата, събрани по време на мисията. Поради това Чешката република не следвало да бъди критикувана, че не изискала тези доказателства по-рано.

126. Според мен Общият съд е допуснал грешка в тълкуването на относимото право, приемайки, че при обстоятелствата по настоящото дело Чешката република правомерно е могла да изчака доклада от мисията на OLAF, за да констатира правата на Съюза върху собствените ресурси.

127. Както сочи Комисията, член 2 параграф 1 и член 17, параграф 1 от Регламент № 1150/2000, разглеждани във връзка с член 217, параграф 1 от Митническия кодекс, *задължават държавите членки* възможно най-бързо да вземат всички необходими мерки за констатиране правата на Съюза върху собствени ресурси.

128. По силата на член 325, параграф 1 ДФЕС, на който Комисията също се позовава, *държавите членки са длъжни* да вземат необходимите мерки, за да гарантират, че митата, и съответно отговарящите на тях суми за собствени ресурси, са събирани ефективно и в пълен размер [45].

129. От тези разпоредби следва, че задължението за констатиране на права е вменено на държавите членки.

130. Съдебната практика потвърждава този извод. Съдът се е произнесъл, че „на настоящия етап от развитието на правото на Съюза управлението на системата на собствените ресурси на Съюза *е поверено на държавите членки и за него отговарят само те*“ [46].

131. Принципът на лоялно сътрудничество действително изисква държавите членки и OLAF да си съдействат [47].

[45] Вж. например решения от 5 юни 2018 г., Колев и др. (C-612/15, EU:C:2018:392, т. 51 и 52), и от 8 март 2022 г., Комисия/Обединено кралство (Борба с измамата със занижени цени) (C-213/19, EU:C:2022:167, т. 346 и 359).

[46] Решение от 8 март 2022 г., Комисия/Обединено кралство (Борба с измамата със занижени цени) (C-213/19, EU:C:2022:167, т. 345). Курсивът е мой.

[47] Според съдебната практика член 17, параграф 1 от Регламент № 1150/2000 представлява конкретен израз на принципа на лоялно сътрудничество, прогласен в член 4, параграф 3 ДЕС. Вж. решения от 5 октомври 2006 г., Комисия/Германия (C-105/02, EU:C:2006:637, т. 87), и от 5 октомври 2006 г., Комисия/Белгия (C-377/03, EU:C:2006:638, т. 93). Същото се отнася и за член 325, параграф 3 ДФЕС, който изисква от държавите членки да „координират действията си, насочени към защита на финансовите интереси на Съюза срещу измамата“ и да „организират заедно с Комисията тясно и редовно сътрудничество между компетентните власти“. Вж. решение от 8 март 2022 г., Комисия/Обединено кралство (Борба с измамата със занижени цени) (C-213/19, EU:C:2022:167, т. 261).

132. Фактът, обаче, че съгласно относимото законодателство на Съюза [48] OLAF трябва да информира държавите членки (и Европейския парламент) и да изготвя доклади, както и че тези доклади представляват допустими доказателства в държавите членки, не променя отговорността, носена от държавите членки в рамките на системата на собствени ресурси на Съюза.

133. Поради това неизпращането на необходимата информация според поетия от OLAF пред Чешката република ангажимент не я оправдава, задето не е изискала сама тази информация от OLAF.

134. Законодателството на Съюза относно OLAF подкрепя този извод.

135. Регламент № 1073/1999 предвижда „поддържа[не на] текущото разпределение и баланс[а на отговорностите] на национално и [съюзно] равнище“ и „по никакъв начин не ограничава правомощията и отговорностите на държавите членки при прилагането на мерки за борба с измамата, засягаща финансовите интереси на [Съюза]“ [49].

136. Нещо повече, в член 10, параграф 1 от Регламент № 1073/1999 се посочва, че OLAF „може *по всяко време* да препраща на компетентните органи на държавите членки необходимата информация, получена в хода на външните разследвания“ [50].

137. По същия начин в член 21, параграф 3 от Регламент № 515/97 се посочва, че информацията, придобита в хода на мисии, се предава от OLAF на националните органи „при поискване от тяхна страна“.

138. Всичко гореизложено подкрепя тълкуването, че закъснението на държава членка не може да бъде извинено при пасивно изчакване на предаването на информация от OLAF.

139. Това разбиране се потвърждава от съдебната практика. По дело Комисия/Обединено кралство [51], свързано с митническа измама при внос на текстилни изделия и обувки от Китай, Съдът постановява, че Обединеното кралство е нарушило, inter alia, задълженията си да предостави ТСР на разположение на Комисията по законодателството за собствените ресурси на Съюза. Според Съда, тъй като прилагането на митническото право на Съюза е възложено на държавите членки, които носят изключителната отговорност за това, Обединеното кралство е било длъжно да приложи подходящите мерки за правилното определяне на съответните митнически стойности и не може да изтъква собственото си

[48] Вж. в това отношение членове 20 и 21 от Регламент (ЕО) № 515/97 на Съвета от 13 март 1997 година относно взаимопомощта между административните органи на държавите членки и сътрудничеството между последните и Комисията по гарантиране на правилното прилагане на законодателството в областта на митническите и земеделските въпроси (ОВ L 82, 1997 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 2, том 10, стр. 3); член 9 и съображения 13 и 16 от Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 25 май 1999 година относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF) (ОВ L 136, 1999 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 1, том 2, стр. 129). Последният регламент от своя страна е отменен от Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 септември 2013 година относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF) […] (ОВ L 248, 2013 г., стр. 1).

[49] Съображения 3 и 21 от Регламент № 1073/1999. Подобни изрази са използвани съответно в съображения 2 и 49 от Регламент № 883/2013. Вж. също съображение 2 от Решение 1999/352, в което отново се посочва, че „се поддържат текущото разпределение и балансът на отговорностите между [Съюза] и отделните държави“.

[50] Курсивът е мой. Вж. също съображение 15 от Регламент № 1073/1999. Подобен израз е използван съответно в член 12, параграф 1 и съображение 35 от Регламент № 883/2013.

[51] Вж. решение от 8 март 2022 г., Комисия/Обединено кралство (Борба с измамата със занижени цени) (C-213/19, EU:C:2022:167, по-конкретно т. 404 и 533).

бездействие като оправдание за непредоставянето на разположение на собствените ресурси. Информацията от OLAF е само допълнителен способ за подпомагане, но не заменя данните, които държавата членка е следвало да събере [52].

140. Това ме кара да заключа, че при конкретните обстоятелства по случая закъснението на Чешката република да констатира и впише правата върху собствени ресурси не може да бъде извинено с това, че е чакала доклада от мисията на OLAF, за да предприеме необходимите мерки за установяване на митата, дължими от Baide.

141. Следва да бъде припомнено, че съгласно поредицата от събития, изложена в точки 26—44 от настоящото заключение:

– През 2006 г. Чешката република приема рисковия профил, т.е. тя е наясно с подозрението за избягване на антидъмпингови мита на Съюза.

– Мисията през ноември 2007 г. потвърждава митническата измама и както е видно от съвместния протокол, в хода на мисията на вниманието на Чешките органи са представени документи, доказващи, че Baide е избегнало антидъмпингови мита на Съюза при много случаи на внос на джобни запалки.

– Чешката република изчаква получаването на доклада от мисията на OLAF през юли 2008 г. и на текста му на чешки език през август 2008 г. В съдебното заседание Чешката република потвърждава, че не е влизала в контакт с OLAF, за да се опита да поиска по-скоро документите. Чешката република не предприема нищо, тъй като OLAF е обещала да изпрати информацията.

– Чешката република започва да предприема действия едва през август 2008 г., т.е. около девет месеца след мисията през ноември 2007 г.

– Чешката република започва констатирането и вписването на правата на Съюза върху собствените ресурси едва през септември 2008 г., т.е. почти десет месеца след мисията през ноември 2007 г.

142. При тези обстоятелства не намирам за обективно оправдано държава членка да изчака повече от девет месеца, след като е разполагала с потвърждение за извършената измама.

143. Така Чешката република всъщност закъснява при констатирането и вписването на правата върху собствените ресурси на Съюза само поради пасивното изчакване да ѝ бъде предоставена информация от OLAF.

144. Неизпращането на обещаната информация от OLAF също не може да бъде извинено. Съгласявам се с доводите на белгийското правителство, че на служба на Комисията като OLAF не следва да се позволява небрежно упражняване на функциите.

[52] Вж. решение от 8 март 2022 г., Комисия/Обединено кралство (Борба с измамата със занижени цени) (C-213/19, EU:C:2022:167, по-специално т. 374, 377, 378 и 392—394). Вж. още точка 322 от същото решение, в което Съдът постановява, че „макар действията за митнически контрол на равнището на Съюза несъмнено да имат за цел да подкрепят държавите членки, те не могат да заместят действията по упражняване на контрол и осигуряване на ефективна защита на финансовите интереси на Съюза, които се изискват от тези държави“.

145. Въпреки това неизпълнението на задълженията от страна OLAF не освобождава държавата членка от собственото ѝ задължение да направи всичко необходимо за навременното констатиране и вписване на правата върху собствени ресурси на Съюза.

146. Противно на твърденията на Чешката република, поемането на ангажименти от страна на OLAF е ирелевантно, защото те не заместват отговорността на държавата членка да направи всичко възможно.

147. Така въз основа на гореизложените съображения считам, че второто основание за обжалване трябва да се уважи.

IV. По последиците

148. Според мен първото и второто основание за обжалване трябва да се уважат. Вследствие на това точка 1 от диспозитива на обжалваното съдебно решение следва да бъде отменена.

149. Съгласно член 61, първа алинея, второ изречение от Статута на Съда на Европейския съюз, ако отмени решението на Общия съд, Съдът може сам да постанови окончателно решение по делото, когато фазата на производството позволява това. Считам, че настоящият случай е такъв.

150. От анализа ми на първото основание за обжалване следва, че държава членка не може да се позове на член 17, параграф 2 от Регламент № 1150/2000, ако е констатирала и вписала правата със закъснение. От анализа ми на второто основание за обжалване пък следва, че при конкретните обстоятелства по случая Чешката република е констатирала и вписала спорните права със закъснение. Вследствие на това Чешката република не е можела да се освободи от задължението си да предостави спорните суми на разположение на Комисията, като се позове на член 17, параграф 2 от Регламент № 1150/2000, а е била длъжна да кредитира сметката на Комисията. Следователно за плащането има валидно правно основание и в настоящия случай Съюзът не се е обогатил неоснователно. Поради това предлагам на Съда да отхвърли иска за неоснователно обогатяване на Съюза, предявен от Чешката република пред Общия съд.

V. По съдебните разноски

151. Съгласно член 184, параграф 2 от Процедурния правилник на Съда, когато жалбата е основателна и Съдът се произнася окончателно по спора, той се произнася по съдебните разноски.

152. Съгласно член 138, параграф 1 от този правилник, приложим към производството по обжалване по силата на член 184, параграф 1 от същия правилник, загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. След като Комисията е направила искане Чешката република да бъде осъдена да заплати съдебните разноски и последната е загубила делото, Чешката република следва да бъде осъдена да понесе направените от нея съдебни разноски и да заплати съдебните разноски, направени от Комисията в първоинстанционното производство и в производството по обжалване.

153. Освен това съгласно член 140, параграф 1 от Процедурния правилник на Съда, приложим към производството по обжалване по силата на член 184, параграф 1 от същия правилник, встъпилите по делото държави членки понасят направените от тях съдебни разноски. Поради това Кралство Белгия и Република Полша следва да бъдат осъдени да понесат направените от тях съдебни разноски в първоинстанционното производство и в производството по обжалване, а Кралство Нидерландия — да понесе направените от него съдебни разноски в производството по обжалване.

VI. Заключение

154. Предвид гореизложеното предлагам на Съда:

– да уважи първото и второто основание за обжалване,

– да отмени точка 1 от диспозитива на решение на Общия съд от 11 май 2022 г., Чешка република/Комисия (T-151/20, EU:T:2022:281),

– да отхвърли иска за неоснователно обогатяване на Европейския съюз, предявен от Чешката република пред Общия съд,

– да осъди Чешката република да заплати съдебните разноски, направени от Европейската комисия в първоинстанционното производство и в производството по обжалване,

– да осъди Кралство Белгия и Република Полша да понесат направените от тях съдебни разноски в първоинстанционното производство и в производството по обжалване, а Кралство Нидерландия — да понесе направените от него съдебни разноски в производството по обжалване.